

**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB OBCE KOŠECA
NA ROKY 2018 - 2023**

OBSAH

ÚVOD	3
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	4
1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	8
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	10
2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti	10
2.1.1 Demografia obce	10
2.1.2 Školstvo.....	13
2.1.3 Zdravotníctvo	15
2.1.4 Služby v obci.....	16
2.2 Stav poskytovaných služieb v obci	21
2.3 Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb.....	26
2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti	26
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	29
Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb	29
3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb.....	29
3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	30
3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	31
ZÁVER	33
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	34

ÚVOD

Sociálne služby sú primárne ciele na podporu začleňovania ľudí do spoločnosti, zaistenie sociálnej súdržnosti a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti obyvateľov. Pre slovenskú ekonomiku sú v súčasnosti charakteristické najmä nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v domácom a komunitnom prostredí, potreba zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb, ako aj rozvoj ich kvality. Keďže zodpovednosť za túto oblasť je decentralizovaná, dostáva samospráva významné úlohy pri zabezpečovaní tejto oblasti.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín nie je vyhovujúca, v dôsledku čoho sa obec Košeca zamerala na spracovanie strategického rozvojového dokumentu, ktorý by určil smerovanie obce v tejto oblasti a zabezpečil dobre fungujúcu sociálnu sieť na území obce, z ktorej by profitovala nielen obec samotná, ale aj širšie okolie obce, regiónu.

Obec Košeca si uvedomuje významné postavenie sociálnej oblasti a chápe sociálne služby ako súčasť verejných politík, kde sa presadzuje predovšetkým ľudský rozmer a dôraz na potreby a preferencie ich prijímateľov.

Aj v obci Košeca sa nachádzajú občania, ktorí sú v dôsledku ich nepriaznivej sociálnej situácie odkázaní na verejné, osobitne sociálne služby, pričom majú právo si uplatňovať svoje práva na slobodný a nezávislý život s podporou spoločnosti, založený na nediskriminačnom princípe. V obci sa tiež nachádzajú znevýhodnené skupiny osôb, ktoré v porovnaní s majoritným obyvateľstvom nemajú rovnakú štartovaciu čiaru, pričom obec sa snaží tieto rozdiely poskytovaním sociálnych služieb eliminovať.

Obec Košeca sa usiluje o zabezpečenie dôstojného života pre všetkých obyvateľov obce, s čím jej pomáha aj komunitné plánovanie. Obec sa rozhodla pre vypracovanie Komunitného plánu sociálnych služieb obce, ktorý preskúma potreby a požiadavky obyvateľov obce v tejto oblasti, zanalyzuje stav poskytovaných služieb v obci, prítomnosť znevýhodnených skupín a na základe toho stanoví ciele a priority, následne úlohy a opatrenia, s cieľom rozvoja sociálnych služieb na území obce, ktoré sa budú realizovať v nasledujúcich obdobiach.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby zahŕňajú rôzne činnosti, ktoré sú cielené na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí si sami nevedia zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov za účelom, aby boli schopní viesť samostatný život a zachovali si určitý životný štandard. Sociálne služby sa zároveň usilujú o zníženie sociálnych problémov v spoločnosti ako dôsledku nerovností v príjmoch a postavení. Za najviac ohrozené skupiny obyvateľstva, ktoré využívajú sociálne služby sa radia najmä staršie osoby, rodiny s deťmi, osoby s telesným postihnutím, ako aj osoby, ktoré sa ocitli z rôznych príčin na okraji spoločnosti.

Vývoj a spôsoby poskytovania a financovania sociálnych služieb závisia od demografického, ekonomického a sociálneho vývoja daného územia, ako aj od najnovších trendov v sociálnej oblasti.

Sociálna služba je definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím **zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní** (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý

nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- 1) sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
- 2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- 3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- 5) podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Poskytovateľ sociálnej služby je povinný:

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,

- poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Obec je povinná vytvárať podmienky na podporu:

- a) komunitného rozvoja,
- b) komunitnej práce - podporu aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov,
- c) komunitnej rehabilitácie - koordináciu činností subjektov obce (rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti) vedúcich k obnove a rozvoju fyzických, mentálnych, pracovných schopností v nepriaznivej situácii a k podpore v začlenení sa do spoločnosti. Na tento účel slúžia komunitné centrá.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami. Obec má podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa zákona) podľa § 80 povinnosť vypracovať a schváliť **komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode, na základe ktorého vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode. Má vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja, aby predchádzala vzniku alebo rozširovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešila prípadné miestne sociálne problémy.

Obcou vypracovaný a schválený komunitný plán je nielen zákonom stanovená povinnosť, ale pomôže obci spoznať jej sociálnu situáciu, a tým lepšie zaviesť adekvátne

sociálne služby. Je to záväzný dokument, nie však nemenný. Jeho cieľom je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť, spolupatričnosť všetkých obyvateľov obce a zapájanie čo najširšieho spektra občanov do verejného života,
- plánovať sociálne smerovanie a uplatňovať sociálne služby tak, aby plnilo potreby všetkých sociálnych skupín v ich prirodzenom sociálnom prostredí,
- skvalitňovať už existujúce sociálne služby,
- predchádzať sociálnej izolácii či diskriminácii jednotlivcov, určitých sociálnych skupín,
- opätovne začleňovať do komunity tých, ktorí z nej boli vylúčení alebo sú sociálne ohrození (alebo predstavujú pre obyvateľov hrozbu, vyvolávajú strach, neistotu).

Zákon o sociálnych službách stanovuje pôsobnosť obce a stanovuje jej nasledujúce

kompetencie a úlohy vo vzťahu ku komunitnému plánu:

OBEC:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
  - 1) odkázanosti na sociálnu službu
    - v zariadení pre seniorov,
    - v zariadení opatrovateľskej služby,
    - v dennom stacionári,
    - v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
    - v odkázanosti na prepravnú službu,
    - a ďalšie,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
  - 1) sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre,
  - 2) sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v

- zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- 3) opatrovateľskej služby,
  - 4) prepravnej služby,
  - 5) odľahčovacej služby.
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa §12,
- h) uzatvára zmluvu:
- 1) o poskytovaní sociálnej služby,
  - 2) o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
  - 3) o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou alebo iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila iná obec, alebo vyšší územný celok a ďalšie.

Na úrovni obce Košeca je problematika sociálnych služieb legislatívne upravená formou všeobecne záväzného nariadenia. **Konkrétne sa jedná o tieto VZN:**

- VZN č. 2/2009 o úhrade za poskytnutú opatrovateľskú službu,
- VZN č. 1/2012 o dotáciách z rozpočtu obce,
- VZN č. 2/2012 o poskytovaní jednorazovej dávky v hmotnej núdzi,
- VZN č. 1/2014 o nájomných bytoch.

Sociálna oblasť je však čiastočne začlenená aj do ďalších VZN obce, ktoré sa týkajú napríklad vyberaní daní, poplatkov za komunálne odpady, príspevkov na prevádzku školy a žiakov a pod.

1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu

Pri spracovaní komunitného plánu je nutné rešpektovať a zohľadňovať viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch. Konkrétne sa jedná o nasledujúce dokumenty:

a) miestne dokumenty

- Program rozvoja obce Košeca do roku 2023,
- Všeobecne záväzné nariadenia obce,

b) regionálne dokumenty

- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2015-2020,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2013 - 2023,

c) národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020,
- Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v Slovenskej republike.

MPSVR SR v júni 2009 vydalo **Národné priority rozvoja sociálnych služieb** ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne a technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Obec Košeca sa v rámci spracovania rozvojových a strategických dokumentov snaží práve o dosiahnutie tohto cieľa.

Obec Košeca je situovaná v Ilavskej kotline, na ľavom brehu rieky Váh. Zalesnené časti obce sú tvorené Strážovskými vrchmi, ktoré sa nachádzajú najmä vo východnej časti katastra obce. Pod obec Košeca patrí aj miestna časť Nozdrovica, ktorá leží asi jeden kilometer severovýchodne od centra obce, pri hlavnej ceste do Považskej Bystrice. Centrum obce leží na súradnici 49° 00' 35" severnej zemepisnej šírky (N) a 18° 15' 42" východnej zemepisnej dĺžky (E). Priemerná nadmorská výška obce je 255 m.n.m. a celková rozloha obce je 18,94 km².

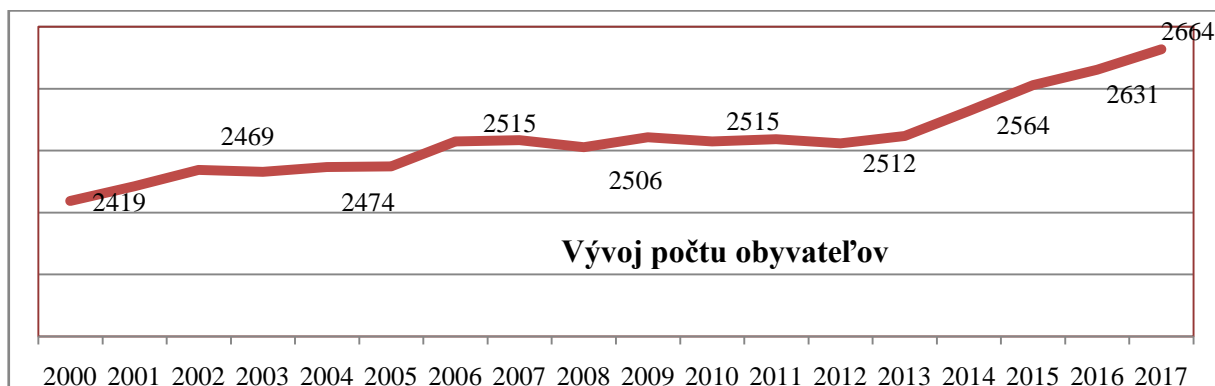
V rámci územného členenia Slovenskej republiky sa obec Košeca zaraďuje do Trenčianskeho samosprávneho kraja, do okresu Ilava, pričom vzdialenosť medzi okresným mestom a obcou je približne 2 km. Hranice katastrálneho územia obce Košeca susedia južne s katastrom mesta Ilava, severne s obcou Ladce, na východe s obcou Košecké Podhradie a na západnej strane je obec vymedzená riekou Váh.

2.1.1 Demografia obce

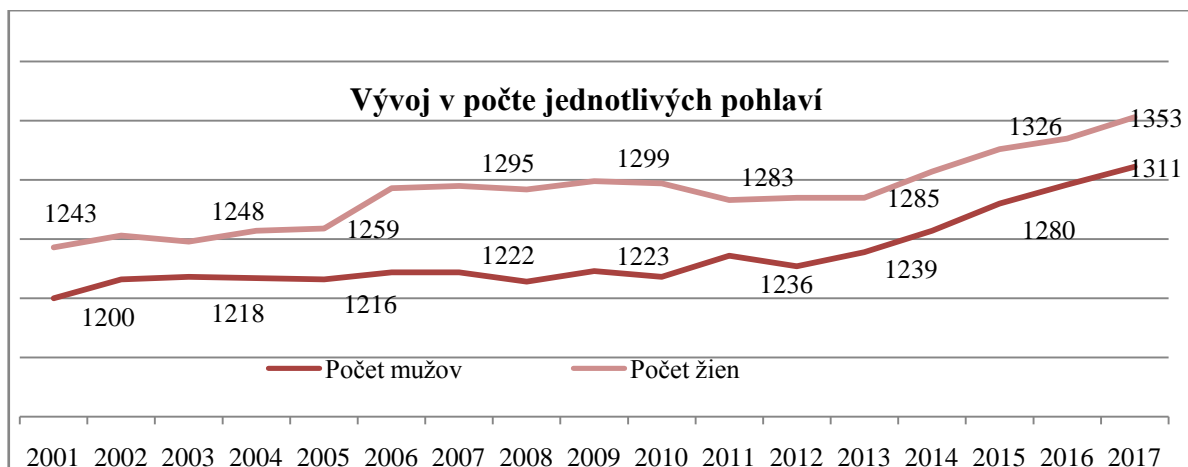
Košeca patrí medzi najstaršie osady Trenčianskeho Považia. Jej územie bolo obývané už pred n.l. Svedčia o tom žiarové hroby, ktoré sa našli po oboch stranách cesty vedúcej z Košece do Zliechova. Historicky je obec spojená s hradom Košeca, ktorý sa dnes nachádza nad obcou Košecké Podhradie. Najstaršia zachovalá písomná zmienka o osade „Kassa“ pochádza z roku 1272, v rokoch 1332 a 1337 sa Kassa spomína ako opidium – mestečko.

Aktuálny vývoj v demografickej oblasti je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených alebo mechanických. V rozmedzí rokov 2000 - 2017 počet obyvateľov obce Košeca pravidelne a postupne narastal. Na začiatku sledovaného obdobia bola na trvalý pobyt v obci prihlásených 2419 obyvateľov, pričom na

konci sledovaného obdobia obec evidovala 2664 občanov, čo nárast o 245 občanov v rámci 17 rokov.

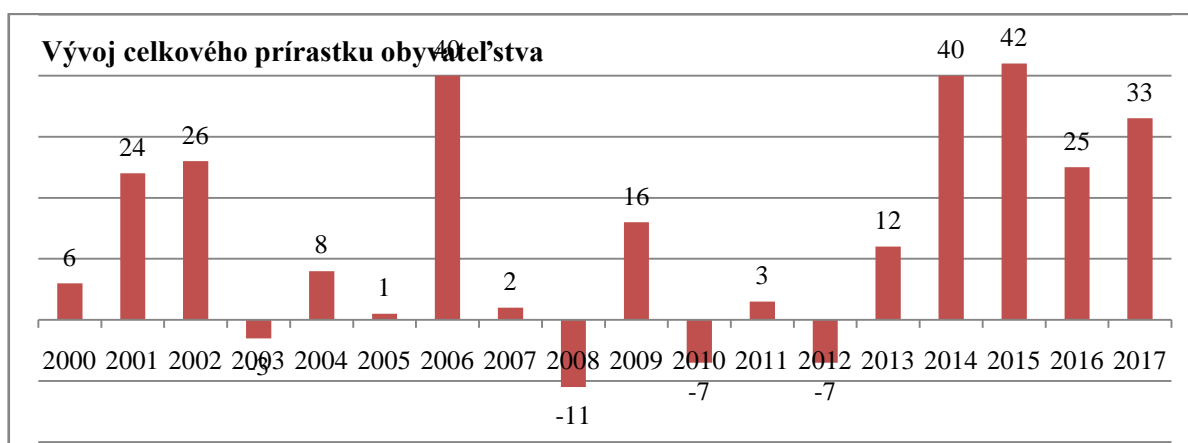
Z pohľadu rozdelenia obyvateľstva podľa pohlavia, v celom sledovanom období dominoval počet žien. Početnosť oboch pohlaví sa v celom sledovanom období postupne zvyšuje, pričom rýchlejšie rastie počet mužov. Najvýraznejší rozdiel v počte mužov a žien evidovala obec Košeca v roku 2003, kedy bol počet žien o 79 vyšší ako počet mužov v obci. Naopak, najnižší rozdiel medzi počtom žien a mužov bol v obci v roku 2000, kedy v obci žilo o 30 mužov menej ako žien.

	2000	2003	2006	2009	2012	2015	2016	2017
Počet sobášov	9	12	12	10	13	12	12	7
Počet rozvodov	3	0	3	3	2	5	8	7
Počet narodených	22	15	21	21	19	25	24	22
Počet zomretých	29	27	34	26	36	30	26	33
Počet prisťahovaných	47	48	83	47	52	87	70	89

Počet vyst'ahovaných	34	39	30	26	42	41	42	44
-------------------------	----	----	----	----	----	----	----	----

Na základe vybraných ukazovateľov a vývoja demografickej situácie v obci možno konštatovať, že v obci je dokumentovaná dlhodobá rastúca úroveň celkového počtu obyvateľstva, ktorá je jednak dôsledkom pozitívneho prirodzeného prírastku v obci, kedy sa rodí viac detí v porovnaní s celkovým počtom úmrtí, jednak dôsledkom pozitívneho migračného salda, kedy počet prisťahovaných obyvateľov do obce preyšuje počte vyst'ahovaných z obce Košeca, v dôsledku čoho dochádza k nárastu celkového počtu obyvateľov. Celkový prírastok je v celom sledovanom období rokov pozitívny, čo sa odráža na pozitívnom demografickom vývoji v počte obyvateľov obce Košeca v posledných sledovaných rokoch, pričom hodnota celkového prírastku obyvateľstva za obdobie 2000 - 2017 bola 250 obyvateľov.

Štruktúra obyvateľstva

- Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, v obci dominuje **slovenská národnosť**, ktorá tvorí takmer **99% z celkovej populácie** v obci Košeca. K českej národnosti sa prihlásili 6 občania, k srbskej národnosti 1 občan, k ruskej národnosti 1 občan. Pri 25 obyvateľoch nebola národnosť zistená. K iným národnostiam sa obyvatelia obce Košeca nehlásia.
- Z hľadiska náboženského vyznania v obci dominuje **rímskokatolícke vierovyznanie**, ku ktorému sa hlási viac ako 80% z celkovej populácie. V obci je tiež

prítomná komunita obyvateľov hlásiacich sa ku evanjelickej cirkvi augsburského vyznania - takmer 6%. 3 občania sa hlásia ku gréckokatolíckej cirkvi, 1 k pravoslávnej, 1 k reformovanej kresťanskej cirkvi, 1 k evanjelickej cirkvi metodistickej, 5 k apoštolskej cirkvi, 1 obyvateľ k cirkvi československej husitskej, 4 občania sa hlásia ku kresťanským zborom a 4 občania sa hlásia k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia. 5 občanov uviedlo iné náboženstvá. 186 obyvateľov je bez vyznania a pri takmer 5,5% obyvateľstva je vierovyznanie neznáme.

- V kontexte úrovne vzdelanosti populácie obce, ktorá sa stáva jedným z predpokladov významne vplyvujúcim na celkovú schopnosť rozvoja územia, možno konštatovať, že pri obyvateľoch dominuje **stredoškolské vzdelanie obyvateľov** - 43% z celkového počtu obyvateľov. Vysokoškolské vzdelanie dosiahlo takmer 13% obyvateľstva. Základné vzdelanie bolo zistené pri 14% obyvateľstva. Takmer 13% obyvateľstva je bez vzdelania. Pri 18 obyvateľoch vzdelanie zistené nebolo.

- Z pohľadu ekonomickej aktivity obyvateľstva možno konštatovať, že v obci Košeca je dominantnou skupinou skupina pracujúcich - viac ako 43% z celkového počtu obyvateľov. Skupina dôchodcov tvorí v obci 26% obyvateľstva, pričom podiel detí na celkovom počte je 13%, čo možno hodnotiť negatívne v kontexte budúceho demografického vývoja.

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov
Pracujúci	1088
Pracujúci dôchodcovia	31
Osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	66
Nezamestnaní	124
Osoby v domácnosti	4
Študenti	174
Deti	326
Iné	18
Dôchodcovia	627
Nezistené	58

2.1.2 Školstvo

V obci Košeca sa zo školských zariadení **nachádza Základná škola s materskou školou Košeca**, ktorá je plnoorganizovanou základnou školou, pričom je navštevovaná nielen žiakmi z Košece, ale tiež žiakmi zo spádových obcí Košecké Podhradie, Košecké Rovné, Kopec a Zliechov. Zriaďovateľom zariadenia je obec Košeca.

Budova základnej školy je v prevádzke od roku 1963, pričom v roku 2009 prešla kompletnou rekonštrukciou. Škola má dve budovy a telocvičňu. V rámci materskej školy je budova tvorená 5 triedami, školskou jedálňou a kuchyňou. Budova základnej školy je dvojpodlažná, so 14 triedami, pričom v rámci niektorých učební sú k dispozícii interaktívne tabule. V areály je k dispozícii školské ihrisko, zrekonštruovaná telocvičňa.

Materská škola je prevádzkovaná počas pracovných dní denne, od 6,00 do 16,00, pre deti od troch do šiestich rokov, pričom poskytuje celodenné niekoľkoročné predprimárne vzdelávanie. Vyučovanie je organizované v 4 triedach, do ktorých sú deti zaraďované podľa veku. Úroveň vybavenie tried je dostatočná a spĺňa estetické a materiálne podmienky. V zariadení sú podľa potreby priebežne dopĺňané hračky, knihy, didaktický a výtvarný materiál a pod. V rámci školského dvora je pre deti k dispozícii pieskovisko, preliazačky a hojdačky. Materská škola pravidelne organizuje množstvo aktivít a podujatí pre deti, ako aj rodičov. Jedná sa o aktivity ako predplavecký výcvik, deň detí, rôzne hudobné vystúpenia a besiedky, karneval, Mikuláš, divadelné predstavenia, výlety, turistické vychádzky do okolia a pod.

Základná škola kladie dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, pričom vedenie sa snaží o budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi a pedagógmi. V rámci vzdelávacej činnosti sa žiaci ZŠ pravidelne zúčastňujú rôznych súťaží ako Hviezdoslavov Kubín, matematická olympiáda, pytagoriáda, slávik, športové súťaže, výtvarné súťaže a pod. Škola organizuje pre žiakov rôzne druhy exkurzií, športovo-turistické akcie, besiedky, divadlá, koncerty a pod.

V školskom roku 2017/2018 základnú školu navštevovalo celkovo 293 žiakov, ktorí boli v rámci jednotlivých ročníkov rozdelení nasledovne:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Počet tried	2	2	2	1	1	2	2	2	1	15
Počet žiakov	35	29	32	25	26	46	38	34	28	293

V rámci základnej školy prebieha aj činnosť školského klubu detí, kde sú v procese výchovno-vzdelávacej činnosti rozvíjané a osvojované kompetencie detí učiť sa, komunikačné, sociálne, pracovné, občianske a kultúrne kompetencie, pričom poskytuje výchovu a vzdelávanie mimo vyučovacieho procesu pre deti 1.-5. ročníka. ŠKD má k dispozícii knižnicu, telocvičňu, ihrisko.

Základná a materská škola spolupracuje s viacerými organizáciami v obci i mimo nej - spolupráca s futbalovým a turistickým oddielom, so strediskom Evanjelickej diakonie, s CVČ Ilava a ZUŠ Košeca, s klubom dôchodcov, s organizáciou UNICEF.

V obci Košeca sa zo školských zariadení nachádza aj **Základná umelecká škola**, ktorej zriaďovateľom je obec Košeca. V rámci školy sú je otvorený hudobný, výtvarný a literárno-dramatický odbor. Žiaci ZUŠ sa pravidelne zúčastňujú rôznych súťaží, pripravujú výstavy, vystúpenia, predstavenia a koncerty, pričom tieto aktivity majú v obci veľký úspech.

Iné školské zariadenie sa vzhľadom k veľkosti obce nenachádza. Stredné školy navštevujú študenti v okolitých mestách - v Ilave, Dubnici nad Váhom, Trenčíne alebo Púchove.

2.1.3 Zdravotníctvo

Vzhľadom na veľkosť obce sa v obci Košeca nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia, ani lekár, alebo iné zariadenia poskytujúce zdravotnícke služby. Najbližšia zdravotná starostlivosť je poskytovaná v okresnom meste Ilava, kde sa nachádza Nemocnica s poliklinikou a ambulancie všeobecných i špecializovaných lekárov. Najbližšia lekáreň je taktiež situovaná v meste Ilava. Na území mesta je poskytované súkromné psychologické poradenstvo.

Na území obce sa nachádza sociálne zariadenie **Stredisko Evanjelickej Diakonie Košeca - zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby**, ktoré je účelovým zariadením s celoročným pobytom určené prednostne pre obyvateľov Trenčianskeho regiónu a pre členov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Zariadení pre seniorov a v Zariadení opatrovateľskej služby. Kapacita zariadenia je 70 osôb, z toho 40 v Zariadení pre seniorov a 30 v Zariadení opatrovateľskej služby. Zariadenie poskytuje ubytovanie, stravovanie, zaopatrenie s diferencovanou starostlivosťou podľa zdravotného stavu klienta, •

dohľad nad medicínou, aktivačné činnosti, rehabilitáciu, pedikérske, kadernícke a masérske služby, poradenstvo, pastoračnú a záujmovú činnosť. Zariadenie zamestnáva 38 osôb.

Ďalšie sociálne zariadenia sú využívané v okolitých mestách a obciach - zariadenia pre seniorov v Dubnici nad Váhom a Novej Dubnici, centrum sociálnych služieb v Lednických Rovniach a Púchove alebo Trenčine.

2.1.4 Služby v obci

V rámci technickej infraštruktúry v obci Košeca je pre obyvateľov k dispozícii obecný vodovod aj kanalizačná sieť. Obec je elektrofikovaná, plynofikovaná a telefonizovaná.

V rámci občianskej vybavenosti obce je pre obyvateľov k dispozícii obecný úrad s matričným a stavebným úradom, základná škola s materskou školou, obecná knižnica, pošta, predajne s potravinárskym tovarom, ako aj maloobchodné prevádzky s nepotravinárskym tovarom. V obci sídli rímsko-katolícka a evanjelická farnosť. V obci sa nachádzajú tiež dve športoviská - športový areál, ktorý je využívaný futbalovým klubom a športové ihrisko na ulici Prúdy, na ktorom je počas zimného obdobia vytvorené klzisko. V časti Nozdrovice sa nachádza telocvičňa a Osvetová beseda, ktorá je využívaná najmä na stolný tenis. Počas letných mesiacov je k dispozícii kúpalisko.

Obec Košeca zabezpečuje organizáciu kultúrnych a spoločenských podujatí v spolupráci s MŠ a ZŠ, ktoré sa podieľajú na organizovaní vystúpení ku dňu matiek, pre dôchodcov, hodových slávností, akcií pre deti - MDD, Mikuláš a pod.

V obci Košeca je aktívnych niekoľko spolkov a organizácií:

- Dobrovoľný hasičský zbor,
- FK Košeca,
- Klub dôchodcov,
- Stolnotenisový klub Nozdrovice,
- Únia žien Košeca,
- Klub slovenských turistov Košeca,
- Dychová hudba Košečanka,
- Poľovnícke združenie Kyjovník,
- Združenie záhradkárov,

– Slovenský rybársky zväz,

Obec v rámci príspevkov a dotácií pravidelne finančne podporuje činnosť týchto záujmových organizácií.

2.1.5 Nezamestnanosť

Nezamestnanosť v okrese Ilava dosiahla k 31.12.2017 mieru 2,55%. V kontexte priemeru Trenčianskeho samosprávneho kraja je miera nezamestnanosti v okrese o takmer 1% nižšia. V rámci kraja sa jedná o 2. najnižšiu mieru nezamestnanosti, po okrese. Z pohľadu počtu nezamestnaných v obci Košeca, najviac osôb, ktoré si aktívne prácu hľadali, evidovali v obci v roku 2012. V roku 2006 bol počet nezamestnaných občanov v Košeci 45, čo predstavuje najnižší počet nezamestnaných v rámci sledovaného obdobia.

rok	Uchádzači o zamestnanie
1996	121
2000	121
2003	116
2006	45
2009	112
2012	124
2014	107
2015	79
2016	69
2017	48

2.1.6 Znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale predovšetkým skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa skupín dotýkajú. Znevýhodnené skupiny sú definované spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, teda od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Úbytok populácie, jej starnutie a migrácia spôsobujú konštantný pokles celkového počtu obyvateľov komunity, čo sa odráža na problémovom rozvoji oblasti sociálnych služieb. Keďže starnutie obyvateľstva nie je možné zastaviť, je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto oblasti a plánovať sociálne služby v kontexte tohto indikátora.

Obec Košeca definovala na svojom území tieto sociálne znevýhodnené skupiny:

- a) starší občania - seniori,
- b) nezamestnaní,
- c) mladé rodiny, deti a mládež,
- d) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Pre znevýhodnené skupiny a sociálne odkázaných občanov je dôležité, či je služba poskytovaná bezplatne, alebo je potrebné za službu platiť. Za väčšinu služieb je nutné platiť, avšak časť nákladov berie na seba obec. Obec Košeca v rámci existujúcich kompetencií v oblasti sociálnej politiky zabezpečuje viaceré úlohy:

- ✓ príspevok pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na stravu v hmotnej núdzi (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na školské potreby (ÚPSVaR).
- ✓ opatrovateľská služba v domácom prostredí,
- ✓ podporná služba - jedáleň a donáška stravy,
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ podpora spolkov a organizácií na území obce,
- ✓ príspevok na tvorbu úspor pre dieťa v detskom domove z rozpočtu obce,
príspevok na dopravu za dieťaťom v detskom domove z rozpočtu obce.

Starší občania

Starší občania sú pre potreby komunitného plánu dôležitou skupinou, ktorá si z demografického hľadiska vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany poskytovateľa sociálnej služby. Sociálne služby sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity. Pre túto skupinu sú typické tieto prejavy:

- predlžovanie individuálneho, ako aj priemerného veku,
- nárast chorobnosti a závislosti na sociálnej pomoci,
- zvýšené riziko straty partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- pretrvávajúci potenciál jednotlivcov pre vlastný prospech, ako aj pre prospech komunity.

V rámci tejto skupiny je pozorovateľná trvalo a prirodzene vzostupná tendencia rastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity. Nie je to však jav, ktorý je pozorovateľný len v demografii obce Košeca, jedná sa o celoslovenský trend.

V obci je aktívny klub dôchodcov, ktorý oficiálne vznikol v roku 1998, a ktorý umožňuje aktívne trávenie voľného času pre seniorov - uskutočňujú spoločné výlety,

posedenia, členské schôdze, zúčastňujú sa športových hier, spolupracujú s cirkvou. Stretnutia v rámci klubu dôchodcov podnecujú starších občanov k spolupatričnosti a súdržnosti, čo sa odráža na ich fyzickej a psychickej aktivite. Aktuálne má klub približne 100 členov. Obec Košeca podporuje činnosť klubu z rozpočtu obce, a poskytuje im tiež priestory, ktoré dôchodcovia využívajú na pravidelné stretnutia (priestory zasadacej miestnosti oproti Obecnému úradu Košeca).

Obec Košeca zabezpečuje v rámci tejto skupiny osôb opatrovateľskú službu v spolupráci s metom Ilava. Opatrovateľská služba predstavuje v obci jednu z foriem sociálnej služby s cieľom riešenia nepriaznivej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Opatrovateľská služba je poskytovaná v byte občana. Obec Košeca zabezpečuje pre seniorov rozvoz stravy do ich domáceho prostredia - jedná sa o rozvoz obedov.

Obec disponuje niekoľkými kusmi invalidných vozíkov a vozíkov na oporu pri chôdzi, ktoré občanom požičiava.

Pre poberateľov invalidných alebo starobných dôchodkov obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi na úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, na mimoriadne liečebné náklady. Konkrétne výšky stanovuje platné VZN.

Nezamestnaní občania

Občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako 12 mesiacov je chápaný ako znevýhodnená osoba na trhu práce, čo je predovšetkým spôsobené hrozbou poklesu pracovných návykov u tejto osoby. Obec Košeca v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Ilava aktuálne nezamestnáva nezamestnaných občanov v rámci *Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*. V minulosti však v obci boli takto občania zamestnaní. Vzhľadom na aktuálnu situáciu a možnosti pracovných príležitostí v okolí obce Košeca, obec nevytvára tieto pracovné miesta.

Obec sa v minulosti, v rámci aktívnej spolupráce s úradom práce snažila o integráciu nezamestnaných občanov, príp. znevýhodnených skupín na trhu práce, prostredníctvom udržiavania pracovných návykov u týchto občanov. Najmä dlhodobo nezamestnaní občania,

navyknutí na pravidelný príjem sociálnych dávok, upadajú častokrát do pasivity a rezignácie. Tieto dávky v mnohých prípadoch vplyvajú na občanov skôr demotivačne, keďže poberatelia týchto dávok sa nesnažia zmeniť svoju sociálnu a životnú situáciu. Práce realizované takto zamestnanými občanmi majú pozitívny dopad aj na samotnú obec. Jedná sa primárne o tieto prínosy:

- zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych i kultúrnych podmienok v obci, ako aj podmienok samotných občanov,
- tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce Košeca,
- podpora vzdelávania a získavania skúseností u dlhodobo nezamestnaných občanov,
- rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt,
- rozvoj a podpora komunitnej činnosti v obci.

Mladé rodiny, deti a mládež

Pre mladé rodiny je charakteristický nízky príjem domácnosti, keďže sa jedná o mladých ľudí s horšími šancami a príležitosťami na trhu práce, príp. o rodiny, kde je jedna osoba na materskej/rodičovskej dovolenke, alebo na úrade práce. Táto skupina nedisponuje dostatkom finančných prostriedkov na kúpu bytu, príp. splácanie úveru, preto sú tieto domácnosti odkázané na podporu verejného sektora.

V rámci tejto skupiny sú samostatným problémom deti a mládež ako cieľová skupina, kde príjemcami sociálnych služieb sú predovšetkým:

- jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej alebo krízovej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie.
- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti), deti a

mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

Zistenie presnej početnosti cieľovej skupiny nie je možné, nakoľko sa štatisticky nesleduje. Z demografickej analýzy je možné stanoviť iba percentuálny podiel mládeže, ktorý sa podľa údajov z SODB 2011 nachádza na úrovni približne 15% (v súčte detí a študentov do 15 rokov).

V komplexe mladých rodín a skupiny detí a mládeže je potrebné zdôrazniť možnosti voľnočasových aktivít a vybudovanú sociálnu infraštruktúru v obci práve pre túto skupinu. Materská škola a základná škola pravidelne organizujú mnoho aktivít v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti. Jedná sa najmä o tieto aktivity - rôzne olympiády, športové turnaje, aktivity v rámci voľnočasových krúžkov a školského klubu detí, v rámci aktivít MŠ (Mikuláš, Deň detí, turistické vychádzky do prírody, maškarný ples, besiedky, tvorivé dielne, rôzne športové aktivity, aktivity v rámci záujmových krúžkov). Pre staršie deti a mládež sú v obci k dispozícii dve športoviská - športový areál, ktorý je využívaný futbalovým klubom a športové ihrisko na ulici Prúdy, na ktorom je počas zimného obdobia vytvorené klzisko. V časti Nozdrovica sa nachádza Osvetová beseda, ktorá je využívaná na cvičenie. Počas letných mesiacov je k dispozícii kúpalisko. Tieto zariadenia umožňujú aktívne trávenie voľného času najmä pre túto znevýhodnenú skupinu obyvateľov v obci.

V rámci tejto skupiny obec poskytuje pre mladé rodiny príspevok pri narodení dieťaťa, a v prípade nutnosti jednorazové dávky v hmotnej núdzi.

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Keďže sa jedná o najrôznorodjšiu skupinu znevýhodnených osôb, jej potreby, prístupy k nej, ako aj formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto skupine vyžadujú individuálne riešenia. Do skupiny občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami obec Košeca zaraďuje týchto občanov:

- občania bez domova,
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- Rómovia,

- závislí občania.

Vzhľadom k rôznorodosti skupín a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupiny a zvlášť niektorých jej kategórií len odhadnúť.

Obec finančnými prostriedkami z rozpočtu obce individuálne rieši takto problémových občanov, čím sa snaží primárne o ich začlenenie späť do spoločnosti.

Treba v budúcnosti zvážiť aj možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom.

Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

V rámci tejto skupiny osôb je potrebné zaistiť priebežnú terénnu sociálnu prácu, pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu alebo využívaním rôznych foriem zamestnávania tejto cieľovej skupiny.

2.2 Stav poskytovaných služieb v obci

Sociálna infraštruktúra je primárne určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva, pričom jej rozmiestňovanie vychádza zo štruktúry osídlenia a veľkosti obce. V rámci rozdelenia kompetencií zo strany štátu zodpovedá za sociálnu službu a terénnu sociálnu prácu obec.

Obec Košeca v súčasnosti poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- ✓ príspevok pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na stravu v hmotnej núdzi (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na školské potreby (ÚPSVaR).
- ✓ opatrovateľská služba v domácom prostredí,
- ✓ podporná služba - jedáleň a donáška stravy,
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ podpora spolkov a organizácií na území obce,
- ✓ príspevok na tvorbu úspor pre dieťa v detskom domove z rozpočtu obce,

príspevok na dopravu za dieťaťom v detskom domove z rozpočtu obce.

Obec Košeca poskytuje **opatrovateľskú službu** ako terénnu formu sociálnej služby, ktorá je primárne určená pre ťažko zdravotne postihnuté osoby, osoby s nepriaznivým zdravotným stavom alebo pre seniorov. Na území obce je opatrovateľská služba poskytovaná prednostne v byte občana. Opatrovateľská služba je občanovi poskytovaná na základe zmluvy, ktorá zároveň stanovuje výšku úhrady za túto službu. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony sebaobsluhy, úkony starostlivosti o domácnosť a základné sociálne aktivity, ktoré zahŕňajú nasledovné aktivity:

1. Sebaobslužné úkony:

- A. hygiena - osobná hygiena, celkový kúpeľ,
- B. stravovanie a dodržiavanie pitného režimu - porciovanie stravy, obsluha/prinesenie stravy a nápoja na dosah klienta, kŕmenie a pomoc pri pití,
- C. vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva - sprievod na toaletu, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, účelná očista po toalete, podanie podložnej misy, močovej fľaše a jej očistenie, podanie osobnej a posteľnej bielizne (nasadenie a výmena plienky),
- D. obliekanie a vyzliekanie - výber oblečenia, obliekanie a obúvanie, vyzliekanie a vyzúvanie,
- E. Mobilita, motorika - sprievod pri chôdzi, pomoc pri vstávaní z lôžka, pomoc pri líhaní na lôžko, polohovanie, pomoc pri manipulovaní s predmetmi, obsluha a premiestňovanie predmetov dennej spotreby.

2. Úkony starostlivosti o svoju domácnosť:

- A. nákup potravín a iného drobného spotrebného tovaru,
- B. príprava jedla, varenia, zohrievanie jedla,
- C. donáška jedla do domu,
- D. umytie riadu,
- E. bežné upratovanie v domácnosti,
- F. obsluha bežných domácich spotrebičov,
- G. starostlivosť o bielizeň (pranie, žehlenie),
- H. starostlivosť o lôžko,

- I. vynášanie drobného odpadu do zbernej smetnej nádoby,
- J. donáška uhlia, donáška dreva, vynesenie popola, kúrenie,
- K. ďalšie jednoduché úkony spojené s prevádzkou a udržiavaním domácnosti (administratívne úkony a pod.).

3. Základné sociálne aktivity:

- A. sprievod - na lekárske vyšetrenie, na vybavenie úradných záležitostí, do školy/zo školy, do/zo zamestnania, pri záujmových činnostiach,
- B. predčítanie pre fyzickú osobu, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca najmä pri vybavovaní úradnej a osobnej korešpondencie a nakupovaní,
- C. tlmočenie - pre fyzickú osobu, kt. je nepočujúca alebo fyzickú osobu, kt. má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť, najmä pri vybavovaní úradných záležitostí, pri návšteve lekára, záujmovej činnosti, pre fyzickú osobu, kt. je slepá, najmä pri vybavovaní úradných záležitostí, pri návšteve lekára, záujmovej činnosti.

4. Dohľad pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri vykonávaní základných sociálnych aktivít.

Obec Košeca poskytuje pre obyvateľov **jednorazové dávky v hmotnej núdzi**, pričom tieto dávky sú určené pre:

- úplné alebo neúplné rodiny s nezaopatrenými deťmi,
- poberateľa invalidného alebo starobného dôchodku,
- osamelého občana,
- iného občana na základe individuálneho posúdenia.

Jednorazové dávky sú určené na úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, zakúpenie školských potrieb pre nezaoparené dieťa a na mimoriadne liečebné náklady. Postup a spôsob poskytovania, ako aj výšku jednorazových dávok určuje všeobecne záväzné nariadenie.

Obec Košeca čerpala dotáciu z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a úver zo Štátneho fondu rozvoja a bývania SR, na základe čoho vybudovala **nájomné byty**. Nájomné byty sú vo vlastníctve obce s osobitným režimom ich užívania.

Sociálne bývanie na území obce je poskytované pre:

- osobu žijúcu v domácnosti s mesačným príjmom domácnosti najviac vo výške trojnásobku životného minima,
- osobu žijúcu v domácnosti s mesačným príjmom domácnosti najviac vo výške štvornásobku životného minima, ak je členom tejto domácnosti osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo ak ide o domácnosť osamelého rodiča s nezaopatreným dieťaťom, alebo ak aspoň jeden z členov tejto domácnosti zabezpečuje zdravotnícku starostlivosť, sociálne a všeobecne prospešné služby, vzdelávanie, kultúru alebo ochranu obyvateľov obce,
- osobu, ktorej zanikla ústavná starostlivosť, náhradní osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť alebo osobitná starostlivosť poručníka podľa osobitného predpisu, ak táto osoba nepresiahla vek 30 rokov,
- osobu žijúcu v domácnosti, ktorej sa poskytuje bytová náhrada za byt vydaný podľa osobitného predpisu.

Spôsob pridelovania bytov, postupy a ďalšie relevantné informácie sú obsiahnuté vo všeobecne záväznom nariadení obce, ktoré definuje túto oblasť.

V obci Košeca sa nenachádzajú zdravotnícke zariadenia, ani lekár, alebo iné zariadenia poskytujúce zdravotníckej služby. Situácia v tejto oblasti je riešená pomocou najbližších zariadení zdravotníckych služieb v okolitých obciach a mestách - v Ilave, Dubnici nad Váhom, Trenčíne alebo Púchove. V obci je súkromná psychologická poradňa. Na území obce sa nachádza sociálne zariadenie ***Stredisko Evanjelickej Diakonie Košeca - zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby***, ktoré je účelovým zariadením s celoročným pobytom určené prednostne pre obyvateľov Trenčianskeho regiónu a pre členov Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Zariadení pre seniorov a v Zariadení opatrovateľskej služby. Kapacita zariadenia je 70 osôb, z toho 40 v Zariadení pre seniorov a 30 v Zariadení opatrovateľskej služby. Zariadenie poskytuje ubytovanie, stravovanie, zaopatrenie s diferencovanou starostlivosťou podľa zdravotného stavu klienta, • dohľad nad medikáciou, aktivačné činnosti, rehabilitáciu, pedikérske, kadernícke a masérske služby, poradenstvo, pastoračnú a záujmovú činnosť. Zariadenie zamestnáva 38 osôb.

Ďalšie sociálne zariadenia sú využívané v okolitých mestách a obciach - zariadenia pre

seniorov v Dubnici nad Váhom a Novej Dubnici, centrum sociálnych služieb v Lednických Rovniach a Púchove alebo Trenčíne.

Z pohľadu sociálnej infraštruktúry je v obci dostupná obecná knižnica, pošta, materská a základná škola, základná umelecká škola, športový areál, multifunkčné ihrisko, telocvičňa a osvetová beseda, letné kúpalisko, počas zimných mesiacov je vytvorené klzisko.

V obci sa nachádzajú tiež maloobchodné prevádzky s potravinárskym i nepotravinárskym tovarom, služby pohostinstiev.

Za službami, ktoré v obci absentujú sú obyvatelia obce Košeca nútení dochádzať do okolitých obcí a miest, ktoré sú dobre dostupné.

2.3 Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb

Obec Košeca v budúcich obdobiach neuvažuje s nárastom obyvateľstva v skupine predproduktívneho a produktívneho veku, skôr naopak, zvažuje pokles podielu týchto skupín na celkovom počte obyvateľstva a postupné zvyšovanie priemerného veku a starnutie populácie, čo je v súčasnosti celoslovenským trendom. V dôsledku toho sa požiadavky na sociálne služby budú zvyšovať a je potrebné zahrnúť tieto skutočnosti aj do finančného plánovania obce. Aktuálne je podiel dôchodcov na celkovom počte obyvateľov 26%, pričom podiel detí do 15 rokov je len 13% (SODB 2011).

Keďže požiadavky na poskytovanie sociálnych služieb budú rásť, s ohľadom na budúce potreby obyvateľov obce by bolo vhodné orientovať sa na:

- rozširovanie foriem poskytovaných sociálnych služieb na území obce podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľstva,
- rozširovanie možností aktívneho trávenia voľného času v obci pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
- podporu spolkovej činnosti v obci.

Práve orientácia na tieto kľúčové disparity pomôže posilniť sociálnu a ekonomickú stabilitu obce Košeca.

Pri spracovaní rozvojového dokumentu boli v prípravnej fáze zapojení aj obyvatelia obce, ktorí mali možnosť prostredníctvom realizovaného dotazníkového prieskumu vyjadriť svoje názory a požiadavky/odporúčania pre rozvoj v sociálnej oblasti. Obec pri stanovovaní

konkrétnych priorit a opatrení pre túto oblasť brala názory obyvateľov do úvahy a zohľadnila ich odporúčania. Prieskumu sa celkovo zúčastnilo 50 respondentov. Výsledky dotazníkového prieskumu a postoje respondentov sú bližšie popísané v časti Príloha.

2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Opportunities, Threats) kompletizuje a zoraduje vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti. SWOT analýza je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútornými vlastnosťami a vonkajším prostredím. Ide najmä o vzájomné porovnávanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

SILNÉ STRÁNKY

- + existencia základnej a materskej školy, základnej umeleckej školy, obecnej knižnice,
- + prítomnosť maloobchodných prevádzok priamo v obci,
- + vidiecke prostredie obce a jej okolia,
- + poloha obce,
- + kultúrno-historický potenciál regiónu,
- + demografický vývoj obyvateľstva,
- + bytová vybavenosť obce s výraznou prevahou rodinných domov,
- + prítomnosť pošty,
- + aktivita spolkov a záujmových združení v obci,
- + organizácia viacerých kultúrnych a športových aktivít v obci na pravidelnej báze,
- + vybudovaná technická infraštruktúra v obci,
- + možnosti športových aktivít na území obce,
- + skúsenosti s realizáciou terénnej sociálnej práce,
- + aktívny prístup samosprávy k riešeniu problémov v sociálnej oblasti.

SLABÉ STRÁNKY

- nevyhovujúci technický stav zariadení občianskej vybavenosti a stav obecných budov, miestnych komunikácií a chodníkov,
- nedostatočná prevencia voči kriminalite a možným protispoločenským konaniam,
- chýbajúce služby v oblasti zdravotníctva,
- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- absencia zdravotných služieb a lekárne na území obce,
- nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj sociálnej oblasti.

PRÍLEŽITOSTI

- + využívanie podpory štrukturálnych fondov EÚ,
- + rozvoj cestovného ruchu, agroturistiky v regióne,
- + zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,
- + strednodobé a dlhodobé plánovanie obce,
- + cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- + zapojenie obyvateľov do plánovania sociálnej oblasti,
- + podpora mladých rodín a znevýhodnených skupín.

OHROZENIA

- nárast sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nedostatočná osвета v oblasti ochrany životného prostredia,
- legislatívne zmeny,
- výskyt civilizačných chorôb a epidémií,
- dôsledky zmeny klímy, ktoré prinášajú nové ohrozenia,
- zhoršenie, príp. rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- a) podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb,
- b) rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom,
- c) zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb,
- d) vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, ktorých realizácia prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečeniu sociálnych služieb v obci. Obec Košeca si v kontexte tohto zámeru definovala strategický cieľ v oblasti sociálnych služieb:

**Cieľom obce Košeca je zabezpečiť na území obce
rozvoj sociálnej oblasti a vytvoriť tak podmienky pre zvyšovanie celkovej
životnej úrovni v obci pre všetky skupiny obyvateľov.**

Uvedený cieľ je možné dosiahnuť len spoluprácou viacerých sektorov, subjektov a partnerov. Dôležitou otázkou však je dostupnosť finančných prostriedkov. V súčasnosti je možné financovať sociálne služby prostredníctvom príspevkov z vyššieho územného celku, prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov EÚ, z príspevkov z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z rozpočtu obce, zo sponzorských darov.

Obec Košeca si pre nasledujúce roky určila v rámci sociálnej oblasti tieto opatrenia:

Špecifické ciele a priority rozvoja sociálnych služieb na území obce Košeca

Cieľ 1: Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva v zmysle zákona o sociálnych službách.

Cieľ 2: Vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb seniorov, pre rodiny s deťmi, sociálne slabšie rodiny a pre rodiny, ktoré sa starajú o odkázaného člena rodiny.

Cieľ 3: Zabezpečiť vhodné podmienky pre trávenie voľného času v obci Košeca.

Opatrenia rozvoja sociálnych služieb na území obce Košeca

1.1	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálneho poradenstva <ul style="list-style-type: none"> ➤ zamestnancami Obecného úradu ➤ dobrovoľníkmi a členmi spolkov a záujmových združení ➤ v spolupráci s ÚPSVaR
2.1	Realizovať propagačné a informačné aktivity týkajúce sa možností a podmienok sociálneho poradenstva v obci (webová stránka obce, obecná tabuľa, informačné prednášky, dobrovoľníci)
3.1	Rozširovať možnosti bývania v obci
4.1	Podporovať občianske združenia v obci a spolkovú činnosť občanov
5.1	Zlepšiť technický stav a materiálové vybavenie obecných budov
6.1	Zabezpečiť revitalizáciu centrálnej zóny obce
7.1	Vytvárať možnosti voľnočasových aktivít priamo na území obce
8.1	Vybudovať trhovisko v obci
9.1	Vytvárať podmienky pre znižovanie kriminality v obci

3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Košeca úzko participuje a kooperuje s Programom rozvoja obce. Čiastkovým cieľom kooperácie týchto dokumentov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie hospodárskeho a sociálneho života v obci a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Keďže finančné možnosti obce sú ohraničené, požiadavku na rozvoj sociálnej oblasti je nutné zahrnúť do plánovaného rozpočtu na ďalšie roky a programové obdobia. Obec vzhľadom na svoju možnosť a finančné zdroje nie je schopná svojpomocne realizovať plánovaný komplexný rozvoj sociálnej oblasti na svojom území. Na jednotlivé priority rozvoja sa obec bude snažiť získať nenávratné finančné príspevky, ktoré by pomohli

rýchlejšie realizovať stanovené priority. Časový horizont realizácie opatrení komunitného plánu sociálnych služieb, ako aj zodpovedné osoby, ktoré budú tieto opatrenia koordinovať stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Košeca.

3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

---

Rozvoj sociálnej oblasti je možné dosiahnuť len prostredníctvom aktívnej účasti obyvateľov obce na komunitnom plánovaní. Obyvatelia obce by mali svoje potreby a požiadavky v oblasti poskytovania sociálnych služieb vyjadriť, aby bola obec schopná reflektovať na skutočné potreby občanov. Predstavitelia samosprávy a poverené osoby sa budú v nasledujúcich rokoch snažiť o priebežné monitorovanie týchto potrieb, následné posudzovanie a vytváranie finančných rezerv, ktoré umožnia realizovanie potrieb občanov v sociálnej oblasti.

Komunitný plán obce predstavuje pre sociálnu oblasť usmernenie a stratégiu, ktorou sa obec chce pre nasledujúce obdobie obec riadiť, pričom záväznosť tohto dokumentu je potrebné chápať v kontexte všetkých subjektov pôsobiacich na území obce - podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor a pod. Dokument je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Občania, príp. subjekty pôsobiace na území obce sa do komunitného plánovania môžu zapojiť prostredníctvom nasledujúcich krokov:

- písomnými návrhmi, ktoré budú odovzdané poverenému pracovníkovi zodpovednému za sociálnu oblasť na Obecnom úrade Košeca,
- ústnymi návrhmi občanov na rokovaníach OZ alebo na obecnom úrade, kde sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasťou obyvateľov na verejných zhromaždeniach obce Košeca.

Komunitný plán je možné meniť, príp. dopĺňať, ak sa zmenia priority obce, alebo obec získa mimoriadne finančné prostriedky na konkrétne potreby v obci, príp. sa vyskytnú nové návrhy a podnety na poskytovanie sociálnych služieb v obci Košeca. Predkladať návrhy na modifikáciu dokumentu bude v právomoci starostu obce a poslancov OZ. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrhy na modifikáciu strategického

dokumentu. Na zasadnutiach OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predložia poslanci informácie o návrhoch modifikácii a OZ bude rokovať o ich relevantnosti. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo obce Košeca je povinné minimálne raz ročne prerokovať Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností aplikovať požiadavky a návrhy do Komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie. Počas roka sa môže každý poslanec OZ oboznámiť s priebehom plnenia komunitného plánu v priestoroch Obecného úradu Košeca.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce Košeca - starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

ZÁVER

Obec Košeca sa pri komunitnom plánovaní zamerala najmä na základné skupiny, pre ktoré je nevyhnutné plánovať sociálne služby. Jedná sa o skupiny deti a mládeže, starších obyvateľov – seniorov, občanov so zdravotným postihnutím a ich rodiny, neprispôsobivých občanov, ľudí bez domova, ľudí závislých od návykových látok, jednotlivcov po výkone trestu, nezamestnaných občanov.

Obec dôkladne zvažovala členenie sociálnych skupín, aby bola schopná efektívne zacieliť a kombinovať konkrétne opatrenia pre danú sociálnu skupinu. Obec Košeca sa týmto spôsobom snaží o zotrvanie obyvateľov obce v ich prirodzenom sociálnom prostredí.

Obec verí, že strategický dokument pomôže zvýšiť dostupnosť a kvalitu sociálnych služieb, ako aj rozšíriť ich ponuku na území obce Košeca. Plán stanovuje krátkodobé ciele a priority, smeruje k dosiahnutiu dlhodobej vízie rozvoja sociálnych služieb a riadi rozvojové procesy, ktoré umožnia naplnenie potrieb jednotlivých sociálnych skupín. Sociálne služby na základe plánovania a spracovania dokumentu sú presne a jasne definované, pričom zodpovedajú miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov.

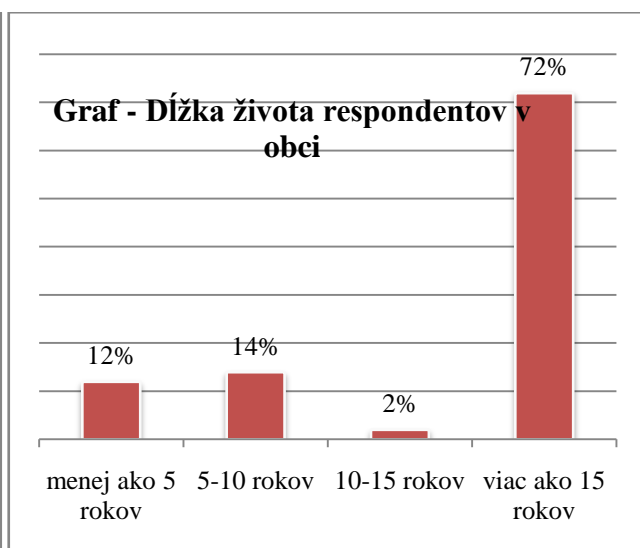
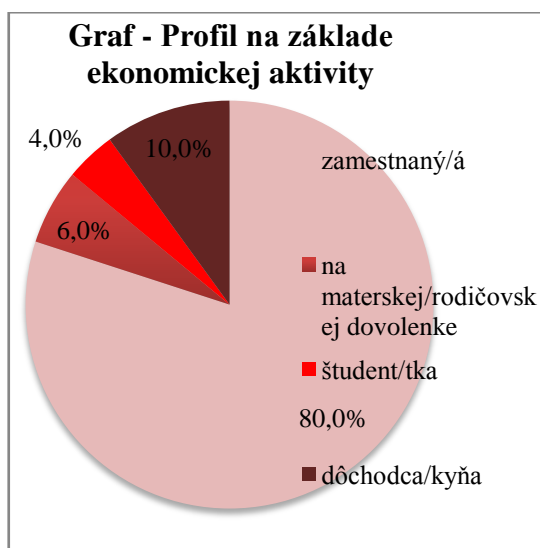
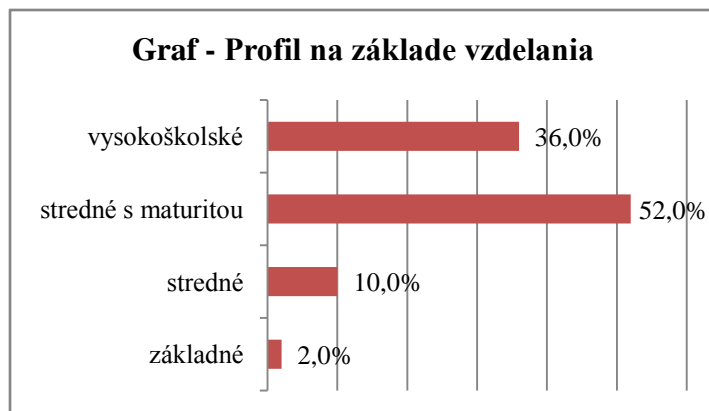
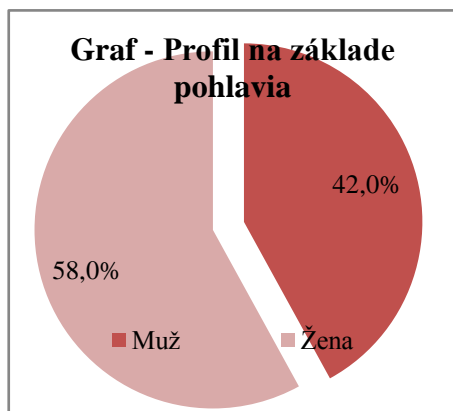
Obec má dostatok predpokladov, miestneho prírodného i kultúrneho potenciálu a počiatočného investičného kapitálu, ako aj vlastnú snahu a presvedčenie vedenia obce na to, aby obyvatelia boli v budúcnosti zameraní viac na využívanie miestnych zdrojov a tradícií, čo je predpokladom zvýšenia zamestnanosti, zabráneniu odchodu mladých a vzdelaných ľudí z obce a zvyšovanie životnej úrovne či zlepšovanie kvality života obyvateľov obce. Obec verí, že práve komunitný plán napomôže obci pri riešení existujúcich problémov v sociálnej oblasti a nasmeruje obec na cestu trvalo udržateľného rozvoja sociálnej oblasti.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

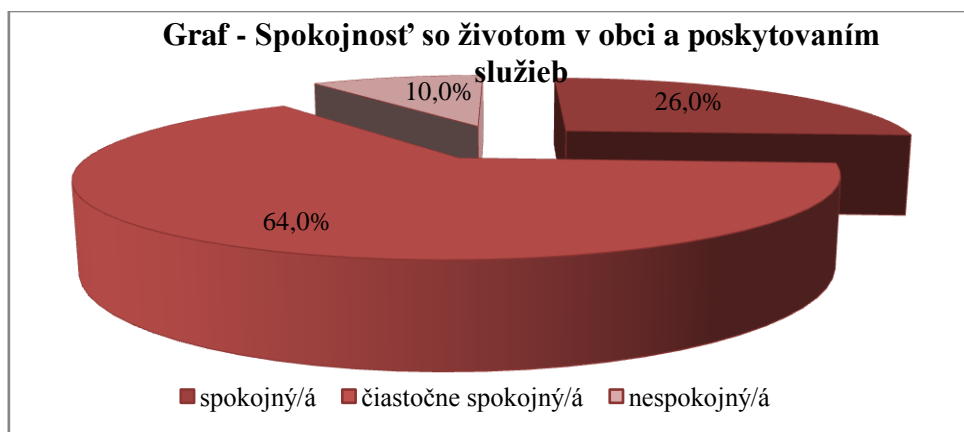
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Zákon c.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon c. 601/2003 Z.z. o životnom minime
- Zákon c.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Program rozvoja obce Košeca do roku 2023
- Všeobecne záväzné nariadenia obce Košeca

PRÍLOHA - vyhodnotenie dotazníkového prieskumu obyvateľov

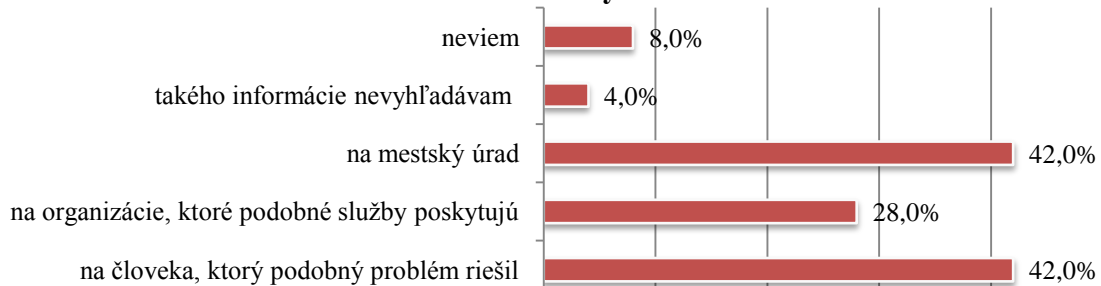
A: Charakteristika respondenta

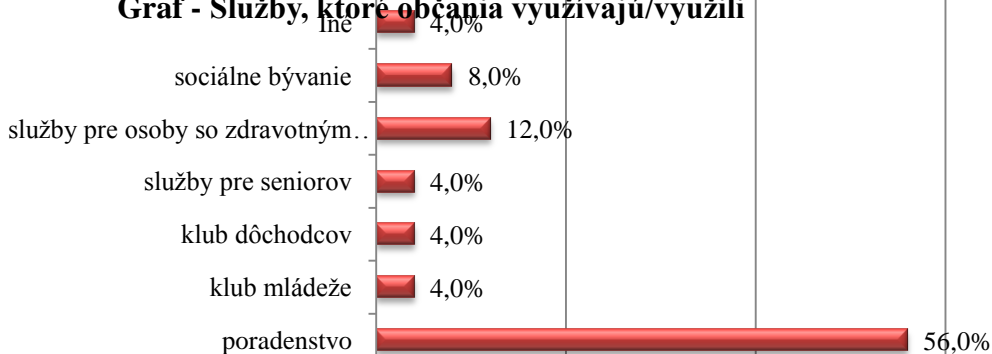
B: Postoje respondentov k oblasti sociálnych služieb

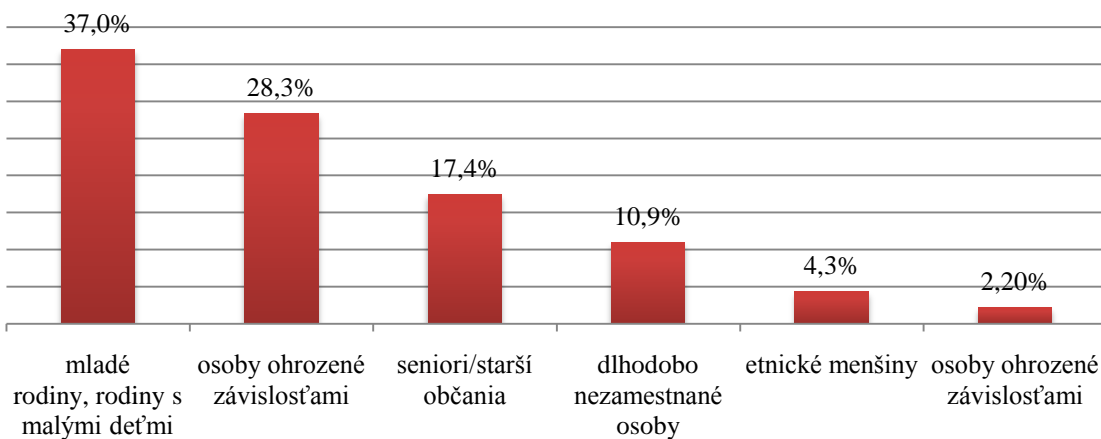
Graf - Na koho by sa občania obrátili v prípade potreby informácií o sociálnych službách

Graf - Služby, ktoré občania využívajú/využili

Graf - Najviac znevýhodnené skupiny v obci

C: Odporúčania občanov v sociálnej oblasti pre budúce obdobia

Hlavné zameranie obce v budúcom období
Služby pre mladé rodiny
Služby a starostlivosť o seniorov a osamelé osoby
Možnosti aktívneho trávenia voľného času v obci
Rozširovanie športových možností v obci
Podpora rozvoja bývania
Budovanie a rekonštrukcia ihrísk
Rozširovanie základnej a materskej školy a zlepšenie materiálnej vybavenosti zariadení
Rozširovanie ponuky sociálnych služieb
Podpora začleňovania jednotlivcov do spoločnosti